

«Olga-svindel»

– en krimhistorie fra virkelighetens verden

SLEIPE. Svindlere vet hvilke knapper de skal trykke på for å få ofrene sine til å åpne lommeboken.

Mange mennesker, og særlig velstående eldre, utsettes regelmessig for svindelforsøk ved at man blir oppringt og oppfordret til å gi fra seg fødselsnummer og passord. Skurkene er som regel veltalende og tillitvekkende personer som oppgir at de ringer fra banken din eller fra politiet, og ber deg oppgi personlige opplysninger for å unngå svindel. Denne krimhistorien bygger på en historie fra virkeligheten og illustrerer hvor profesjonelt og utpekulert skurkene opptrer. Ved å lese artikkelen håper jeg lesere av VI OVER 60 kan unngå å bli lurt.

Kapittel 1: Forberedelsene

I forbindelse med et fengselsopphold kommer skurken Egon i kontakt med Petter som soner en dom for bedrageri mot eldre. Han fortalte at det var enkelt å få pensjonister til å oppgi sine personopplysninger og passord. Det var bare å ringe dem og oppgi at man ringte fra banken. Deretter var det enkelt å gå inn på pensjonistens konto og overføre penger til seg selv og deretter leve herrens glade dager. «Dessverre klarte politiet å spore pengene og få tak i meg», sa Petter.

Egon funderte på dette og tenkte at det måtte være mulig å lure pensjonistene uten selv å bli tatt. Han la en plan. Da han slapp ut av fengsel hadde han et møte med sine gode venner Kjell og Benny og fortalte dem om planen sin.

«Først må vi skaffe en god PC og noen nye telefoner med nye SIM-kort, slik at telefonsamtalene ikke kan spores tilbake til oss», sa Egon. «Hvordan gjør vi det?», spurte Benny.

«Det er enkelt», svarte Egon. «Vi må bare skaffe oss fødselsnummer til de vi har tenkt å lure. I Norge er ikke fødselsnummer å betrakte

som en sensitiv personopplysning og er derfor ikke taushetsbelagt», sa han tankefullt.

«Det finnes dessuten flere dataprogrammer som hjelper oss, eventuelt kan jeg spørre en venn som jobber i et kredittopplysningsforetak. Når vi har skaffet oss fødselsnumrene, bestiller vi SIM-kort og kontantkort fra Telenor eller Telia», sa Egon.

«Vil ikke de vi skal lure oppdage dette?», spurte Benny.

«Nei, vi venter med å aktivere kortene til vi er klare for selve kuppet», svarte Egon.

«Genialt, Egon!», utbrøt Benny.

«Er det farlig?», spurte Kjell.

«Nei da, alt skjer via telefon», svarte Egon.

«Hvem skal vi lure?», spurte Kjell.

«Vi bruker fødselsnumrene vi skaffer oss og går deretter inn på skatteetatens side og sjekker skattelistene til eldre kvinnelige pensjonister. De mest velstående skal bli våre ofre», svarte Egon.

«Det er slemt å lure eldre damer», sa Kjell.

«Nei da», svarte Egon. «De vil nok få pengene tilbake fra banken sin og vil derved ikke bli skadelidende»

«Helmaks Egon!», sa Benny.

«Men vil ikke pensjonistene bli mistenksomme når de ser at vi ringer fra et ukjent nummer?», spurte Kjell.

«Nei da», svarte Egon. «Det finnes et artig dataprogram, en app, som gjør at vi kan laste ned bankens nummer og sørge for at bankens telefonnummer kommer opp på pensjonistens telefon når vi snakker med dem. Dette kalles «spoofing», svarte Egon med en belærende tone.

«Vil ikke politiet kunne spore opp hvor vi ringer fra og hvor datamaskinen befinner seg?», spurte Benny.

«Jo», svarte Egon. «Derfor skal vi alltid reise

ERIK RÅD
HERLOFSEN

Advokat med arbeidsrett som sitt spesialfelt. Var medlem av Statens seniorråd fra 2004–2017 og har deltatt i flere debatter om aldersdiskriminering.

bort og foreta svindelen fra ulike byer og ulike hoteller og koble oss inn på hotellets internett»

«Men vil ikke politiet følge pengene tilbake til oss og fange oss etterpå?», spurte Benny.

«Nei da!», svarte Egon. «Det finnes mange småkriminelle som ikke har så mye å tape og som vi kan bruke som muldyr», svarte Egon.

«Muldyr?», spurte Kjell og Benny i kor.

«Ja!», svarte Egon.

«Straks vi har fått tilgang til kontiene til de vi skal lure, forsyner vi oss av pengene og sender de videre til «muldyrene» som tar ut pengene og kjøper valuta eller dyre klokker som overleveres oss mot et lite honorar», fortalte Egon smilende.

«Genialt Egon!», sa Benny.

Kapittel 2: Gjennomføringen

Noen uker senere hadde de skaffet en mengde fødselsnumre, undersøkt skatelistene og laget en liste med mulige ofre og deres telefonnumre. De skaffet også til veie nye mobilnumre og kontantkort og inngikk avtale med flere såkalte «muldyr».

De hadde også øvet på hvordan samtalene skulle foregå. Her gjengis en samtale fra et hotellrom i Trondheim:

Egon: «God formiddag, er jeg kommet til Olga Pedersen?»

Etter at Olga hadde bekreftet dette, fortsatte Egon:

«Dette er Ola Johansen som ringer fra Sparebank 1 for å fortelle at lånet du har søkt om er innvilget».

Olga ble bekymret og svarte at hun ikke har søkt om noe lån.

Egon: «Da må det være en feil eller et forsøk på svindel. La meg sette deg over til min kollega som arbeider med slike saker, et øyeblikk!»

Egon, med en dypere stemme og annen dialekt: «God formiddag, du er kommet til Per Fredriksen – hva kan jeg hjelpe deg med?»

Olga: «Det er visstnok noen som har søkt om lån i mitt navn»

Egon: «Uffda – det er dessverre et problem i disse dager. La meg hjelpe deg med å slette denne søknaden. Har du kodebrikken din lett tilgjengelig så skal jeg ordne dette. Hva er fødselsnummeret, koden og ditt passord?»

Olga: «Min datter har bedt meg om å ikke oppgi slike ting på telefonen?»

Egon: «Da har du en klok datter, men kan du se mitt telefonnummer på din telefon og kan du deretter sjekke dette på internett eller på papirer fra oss?»

Olga: «Ja, jeg ser at du ringer fra Sparebank 1. Antar at jeg da kan oppgi de tingene du ber om. Koden er 1234 og passordet er olga1939»

Egon: «Tusen takk skal du ha. Da skal jeg ordne dette med en gang. Jeg foreslår at du uansett venter i minst ti minutter før du selv bruker nettbanken, mens jeg ordner dette. Ha en riktig fin dag»

Kjell, som overhørte samtalen, hadde allerede koblet seg inn på Olgas sparekonto og overførte straks 500.000 kroner til 10 forskjellige bankkontoer tilhørende «muldyrene». Disse satt klare i Oslo og tok umiddelbart ut pengene i kontanter, som deretter ble brukt til å kjøpe valuta, dyre klokker eller vesker. Benny som hadde maskert seg, møtte dem deretter en og en på ulike steder og fikk overlevert pengene eller gjenstandene, og betalte samtidig et beløp til hver enkelt som takk for hjelpen.

Egon og Kjell flyttet deretter til nytt hotell og til nye byer og gjentok suksessen.

En sann historie

Historien er basert på en straffesak hvor 85 pensjonister ble svindlet for nesten 18 millioner kroner i 2019 og 2020. «Egon», «Benny» og «Kjell» ble dømt til henholdsvis 6, 5 og 2 års fengsel. Borgarting lagmannsrett la blant annet vekt på de betydelige beløpene bedrageriene gjaldt, det store antallet fornærmede, og at ofrene var privatpersoner og inngikk i en gruppe som var spesielt sårbare. Det ble også lagt vekt på at forbrytelsene var ble begått over tid, var planlagte og profesjonelt utført, og inngikk som ledd i aktivitetene til en organisert kriminell gruppe. Kun et beskjedent beløp er kommet til rette.

Noen av de fornærmede fikk etter noe tid tapet sitt kompensert av banken, men led uansett et likviditetstap frem til dette skjedde. Til illustrasjon måtte en av de fornærmede som forklarte seg for lagmannsretten vente i halvannet år før banken tilbakeførte pengene, og da først på grunnlag av en avgjørelse i Finansklagenemnda. Det er ikke kjent hvordan de oppståtte tapene til slutt har blitt endelig fordelt mellom bankene og de fornærmede enkeltpersonene.

Moralen er: Oppgi aldri ditt fødselsnummer, passord eller koder på telefonen til noen.

Fakta: Borgarting lagmannsretts sak LB-2021-137436